

3. Энциклопедический словарь медицинских терминов: в 3-х томах / Гл. ред. Б. В. Петровский. Издание первое. Том 2. Кабана болезнь – Пяточный бугор. Москва. Советская энциклопедия, 1983. 448 с. С. 335.

4. Інструкція з визначення критеріїв перинатального періоду, живонародженості та мертвонародженості: Наказ Міністерства охорони здоров'я України 29.03.2006 р. № 179 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0427-06>

5. Ковлер А. И. Антропология права : учеб. для вузов / А. И. Ковлер. М. : НОРМА-ИНФРА-М, 2002. 480 с.

6. Дорохіна Ю. А. Межі кримінально-правового захисту життя людини. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія Юридичні науки*. 2019. Том 30 (69). № 3. С. 101–105.

7. Романюк Б. В., Бантишев О. Ф. Кримінальна відповідальність за спричинення смерті людині: кваліфікація таких діянь та їх відмежування від суміжних злочинів: монографія. Тернопіль: Видавництво «Підручники і посібники», 2017. 678 с. 66-67

8. Сотула О. С. Життя та його початок: кримінально-правові аспекти. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2014. № 2. С. 194.

Легеза Юлія Олександрівна
доктор юридичних наук, доцент
професор кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

НАДАННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ДОЗВОЛУ НА ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОГЕННИХ РОДОВИЩ КОРИСНИХ КОПАЛИН В УКРАЇНІ

Перелік спеціальних документів для отримання спеціальних дозволів на використання техногенних родовищ корисних копалин залежать від порядку, який застосовуються для реалізації адміністративної процедури.

Якщо спеціальний дозвіл на використання техногенного родовища корисних копалин надається у порядку проведення аукціону, то до заяви подаються такі документи: 1) опис документів, що додаються до заяви; 2) документ, що підтверджує реєстрацію юридичної особи в державі її місцезнаходження, зокрема витяг з торговельного, банківського або судового реєстру (для іноземних юридичних осіб); 3) документ, що підтверджує повноваження уповноважених осіб, які представлятимуть інтереси покупця на аукціоні; 4) інформацію про пов'язаних із заявником осіб; 5) структуру власності претендента до кінцевого бенефіціарного власника (контролера) для юридичної особи; 6) лист-довідку, яким підтверджується наявність у заявника достатньої кількості кваліфікованих фахівців та технічних ресурсів для за-

безпечення організації виконання програми робіт; документи, що підтверджують сплату вартості пакета аукціонної документації, гарантійного внеску (п. 8 Постанови Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 594) [1].

Перелік необхідних документів для отримання спеціального дозволу на використання техногенних родовищ корисних копалин без проведення аукціону залежить від мети набуття таких прав, і визначаються у Додатку 1 до Постанови Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 615 [2]. Наприклад, для отримання спеціального дозволу на геологічне вивчення техногенного родовища корисних копалин заявник має подати такі документи : 1) копія паспорта та реєстраційний номер облікової картки платника податків фізичної особи - підприємця (фізичні особи, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку у паспорті, замість зазначеного реєстраційного номера подають копію паспорта із серією, номером та відміткою); 2) пояснювальна записка з обґрунтуванням необхідності проведення геологорозвідувальних робіт на ділянці надр із зазначенням мети її геологічного вивчення, потужності підприємства; 3) каталог географічних координат кутових точок ділянки надр (похибка - менш як 1 секунда) із зазначенням її площі, а для геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки підземних вод, - каталог географічних координат водозабірних споруд; 4) оглядова карта (масштаб 1:200000); 5) ситуаційний план з нанесеними межами площі геологічного вивчення та географічними координатами її кутових точок (похибка - менш як 1 секунда) у масштабі, який дає змогу перевірити правильність визначення координат, а для геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки підземних вод, - ситуаційний план з нанесеними водозабірними спорудами та їх географічними координатами; 6) оглядова геологічна карта (масштаб 1:200000 - 1:50000) з лініями проектних геологічних розрізів; 7) гідрогеологічна карта (для родовищ підземних вод); 8) геологічні розрізи. Можуть бути ще додаткові документи, зокрема: у разі проведення геологічного вивчення за рахунок коштів державного бюджету - засвідчена в установленому порядку виписка з пооб'єктного плану.

Незалежно від порядку здійснення адміністративного провадження з надання спеціальних дозволів на використання техногенних родовищ корисних копалин невід'ємною частиною дозволу є угода про умови користування надрами, що укладається між органом з питань надання дозволу і надрокористувачем і містить програму робіт, яка оформляється як додаток, та особливі умови надрокористування, що передбачають: вимоги до ефективності робіт; сучасні технології видобування та переробки корисних копалин; порядок видобування корисних копалин, зокрема з метою запобігання негативним екологічним наслідкам і забезпечення безпеки забудованих територій; види, обсяги і строки виконання робіт на ділянці надр; підстави для припинення діяльності, пов'язаної з використанням ділянки надр (п. 10 Постанова Кабінету

Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 615) [2].

Дозвіл з угодою про умови користування надрами та додатками до неї підлягає опублікуванню на офіційному веб-сайті органу з питань надання дозволу не пізніше ніж протягом п'яти робочих днів після їх підписання. Примірні угоди про умови користування надрами затверджуються органом з питань надання дозволу та підлягають публікації на його офіційному веб-сайті (абз. 2,3 п. 10 Постанова Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 615) [2].

Варто підкреслити, що спеціальних адміністративних процедур отримання дозволів на використання техногенних родовищ немає. Право спеціального використання техногенних родовищ виникає водночас з отримання відповідних спеціальних дозволів на надрокористування, в яких додатково зазначається, що суб'єкт господарювання має право промислової розробки техногенного родовища, або його геологічного вивчення з подальшою розробкою, або без такої.

При цьому допускається здійснення прав двома і більше суб'єктами в межах різних видів цільового використання техногенних родовищ. Наприклад, для використання техногенного родовища корисних копалин «Балка Середня» (м. Запоріжжя) видано спеціальні дозволи : 1) на видобування корисних копалин – Відкритому акціонерному товариству «Запорізький металургійний комбінат «Запоріжсталь» ім. С. Орджонікідзе», Відкритому акціонерному товариству «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна», Відкритому акціонерному товариству «Запоріжкокс» та Відкритому акціонерному товариству «Запорізький завод феросплавів» в межах географічних координат земельних ділянок; 2) на геологічне вивчення земельних ділянок техногенного родовища корисних копалин «Балка Середня» - видано ТОВ фірма «Деа Рома, ЛТД» [1].

Однак, не зважаючи на наявність де-юре можливості одночасного використання декількома суб'єктами з різними цілями, де-факто таке використання є неможливим, веде до численних суперечностей між суб'єктами, і результатом має видобування корисних копалин, отримання прибутку, при цьому жодних природоохоронювальних заходів з боку надрокористувачів не здійснюється, через те, що це прямо не передбачено нормами законодавства, а також не встановлюється в межах наданих спеціальних дозволів.

---

1. Про затвердження Порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами : Постанова Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 594 // Офіційний вісник України. - 2011 р., № 44, стаття 1783.

2. Про затвердження Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами : Постанова Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 615 // Офіційний вісник України 2011 р., № 45, стаття 1832.

3. Справа № 2а-3032/10/0870 : постанова від 17 лютого 2011 року Запорізького окружного адміністративного суду // <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/14403634>

---

¹ Справа № 2а-3032/10/0870 : постановою від 17 лютого 2011 року Запорізького окружного адміністративного суду // <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/14403634>.